6.5 Terugbetaling uitkering

Hierna gaan we in op het terugvorderen, verrekenen en/of terugbetalen van te veel betaalde uitkering vanaf 1 januari 2006. Vanaf die datum is de Zorgverzekeringswet ingevoerd, alsmede de loonaangifte waarbij alle loonheffingen gezamenlijk worden afgedragen.
De inwerkingtreding van de Wet uniformering loonbegrip per 1 januari 2013 is van invloed op de verwerking van de ontvangen terugbetaling.

6.5.1 Algemeen

Het komt voor dat UWV teveel uitkering verstrekt aan een uitkeringsgerechtigde. UWV zal dan een terugvordering instellen voor de te veel betaalde uitkering. Dit kan op verschillende manieren. De precieze wijze van de terugvordering hangt af van de feitelijke situatie. De vragen die daarbij gesteld en beantwoord moeten worden, zijn:

- Heeft de terugvordering betrekking op het lopende jaar of heeft de terugvordering betrekking op vorig jaar/voorgaande jaren?
- Is er nog een lopende uitkering?
- Kan de terugvordering worden verrekend met een lopende uitkering?
- Moet bruto of netto worden terugbetaald of verrekend?

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen terugvorderingen die worden geïncasseerd door verrekening met een lopende uitkering (binnen en buiten het jaar), en terugvorderingen die worden geïncasseerd door terugbetaling door de uitkeringsgerechtigde (binnen en buiten het jaar).

Verrekenen

Bij verrekenen is het niet van belang of de terugvordering betrekking heeft op het lopende jaar of het voorgaande jaar. Er moet worden verrekend op het bruto niveau van de uitkeringen waarbij de verrekening plaatsvindt met de lopende uitkering(en).

Terugbetalen

Bij terugbetaling maakt het wel uit of de terugbetaling betrekking heeft op het lopende jaar of het voorafgaande jaar. Binnen het jaar kan netto worden terugbetaald, buiten het jaar moet het netto bedrag worden opgehoogd met de loonheffing.

Hierna zullen de volgende situaties kort worden toegelicht:

1. Terugvordering en verrekening met een lopende uitkering in het lopende en/of het volgende jaar;
2. Terugvordering na beëindiging van de uitkering en terugbetaling in het lopende jaar;
3. Terugvordering na beëindiging van de uitkering en terugbetaling na afloop van het jaar.

Ad 1. Terugvordering en verrekening met lopende uitkering (ongeacht in welk jaar)

Als de uitkering nog loopt, kan UWV het bruto bedrag van de terug te vorderen uitkering incasseren door verrekening met de op een later tijdstip te betalen bruto uitkering. Bij verrekening met een nog lopende uitkering maakt het voor de werkwijze niet uit of de verrekening gebeurt in het lopende jaar of in de jaren erna. Het verrekenen met de bruto uitkering van de uitkeringsgerechtigde leidt tot een lagere berekening van de loonheffing, de werkgeversheffing Zvw (per 2013) en de premies werknemersverzekeringen over de nieuwe uitkering. Hierdoor ontvangt de uitkeringsgerechtigde de loonheffing die verschuldigd was over de ten onrechte verstrekte uitkering min of meer terug. Daarnaast ontvangt UWV hierdoor de werkgeversdelen van de

premies werknemersverzekeringen en de door UWV betaalde Zvw over het ten onrechte betaalde bedrag min of meer terug. De hiervoor genoemde term 'min of meer' is bewust gebruikt, omdat toch verschillen kunnen ontstaan door de wijzigingen in de hoogte van de premies werknemersverzekeringen, de Zvw en de loonheffing. Bijvoorbeeld bij overschrijding van een jaargrens. Deze verschillen zullen doorgaans echter niet van al te grote omvang zijn. Door de wijziging in de Zvw vanaf 1 januari 2013 treedt hier wel een verschil op.

> **Let op**: het inhouden van bedragen in verband met het verrekenen van een opgelegde boete moet altijd plaatsvinden op het netto bedrag van de uitkering. Er kan dan namelijk geen sprake zijn van negatieve loonheffing.

Ad 2. Terugvordering na beëindiging van de uitkering en terugbetaling in het lopende jaar
Indien UWV terugvordert na het beëindigen van de uitkering, dan ontstaat een verschil in de te hanteren werkwijze tussen terugvorderen binnen en buiten het jaar.
Binnen het jaar kan de uitkeringsgerechtigde volstaan met terugbetaling van het netto bedrag van de terugvordering, omdat UWV dan nog de loonheffing, de werkgeversheffing Zvw (vanaf 2013) en de premies werknemersverzekeringen bij de Belastingdienst kan terughalen via een negatieve loonaangifte. Pas op het moment dat de uitkeringsgerechtigde iets terugbetaalt, verantwoordt UWV dit in de loonaangifte (negatief).
De uitkeringsgerechtigde kan de terugbetalingen die hij deed in dit soort gevallen dus niet bij de Belastingdienst opgeven als negatief inkomen. Omdat dit dan al in de loonaangifte is verwerkt en hierdoor is de loonheffing over de terugbetaling al teruggehaald.

Ad 3. Terugvordering na beëindiging van de uitkering en terugbetaling na afloop van het jaar
Buiten het jaar kan UWV de loonheffing niet meer via een negatieve loonaangifte terughalen.
De premies werknemersverzekeringen en de Zvw haalt UWV na afloop van het jaar nog wel via een negatieve loonaangifte bij de Belastingdienst terug. Voor de loonheffing kan dat dus niet.
Na afloop van het jaar moet de uitkeringsgerechtigde dus een bedrag gelijk aan het (resterende) netto bedrag van de terugvordering plus de daarbijbehorende loonheffing terugbetalen.

Voor de terugbetaling na afloop van het kalenderjaar zijn per 2013 twee verschillende situaties te onderscheiden.
De terugbetaling gaat over een betaling van een periode die is betaald in 2013 en van een betaling van vóór 1 januari 2013.
Voor de vordering van een betaling in 2013 wordt het te betalen bedrag in 2014 gelijk aan het bruto bedrag en de loonheffing.
Voor de vordering van een betaling voor 1 januari 2013 is dit bedrag gelijk aan het bruto bedrag van de terugvordering minus de (tot 2009) ingehouden premies werknemersverzekeringen (per 2009 was de inhouding nihil), minus de bijdrage Zvw plus de daarbij behorende vergoeding Zvw.

De uitkeringsgerechtigde mag de door hem na afloop van het jaar terugbetaalde bedrag in zijn aangifte inkomstenbelasting als negatief fiscaal loon opgeven.
Hierdoor zal hij de belasting die hij over de ten onrechte betaalde uitkering verschuldigd was min of meer terugontvangen. Dit zal niet geheel sluiten aangezien de tarieven elk jaar iets kunnen veranderen. Immers in het jaar van terugbetaling van het ten onrechte ontvangen bedrag is hij door het negatieve fiscale loon in de inkomstenbelastingsfeer minder belasting verschuldigd, dan hij verschuldigd zou zijn als hij niet had terugbetaald.

Het is aan te bevelen de klant of uitkeringsgerechtigde die een terugbetaling heeft gedaan, mee te delen dat de terugbetaling in de jaaropgaaf is begrepen. En dat de loonheffing die betrekking heeft

op de terugbetaalde uitkering teruggehaald kan worden bij de Belastingdienst door het indienen van een aangifte inkomstenbelasting.

Voorbeeld van een terugbetaling in het lopende jaar:
Over de maanden januari tot en met juni is per maand € 1.000 bruto uitbetaald. Na inhouding van de loonheffing van € 200 is € 800 netto per maand aan de klant betaald. [1]
In de loonstaat en loonaangifte zijn deze maanden opgenomen en verwerkt inclusief de premies werknemersverzekeringen en de werkgeversheffing Zvw.

In de maand november blijkt dat over de maanden maart en april ten onrechte uitkering is verstrekt. Dit leidt tot een vordering van bruto € 2.000. De uitkering is met ingang van de maand november van het lopende kalenderjaar (2013) beëindigd, zodat niet op bruto niveau verrekend kan worden.

	Bruto uitk	**Fiscl ln**	**Loonheffing**	**Netto**	**Wg Premie sv**	**WgheffZvw**
Maart	€ 1.000	€ 1.000	€ 200	€ 800	€ 100	€ 80
April	€ 1.000	€ 1.000	€ 200	€ 800	€ 100	€ 80
Tv-regel	€ 2.000	€ 2.000	€ 400	€ 1.600	€ 200	€ 160

De uitkeringsgerechtigde kan volstaan met het terugbetalen van het netto bedrag van € 1.600 als dit nog in het lopende kalenderjaar gebeurt. Mocht het de uitkeringsgerechtigde niet lukken dit gehele bedrag in het lopende kalenderjaar terug te betalen, dan verhoogt UWV het restant van het netto bedrag met de bijbehorende loonheffing van € 2.000 (€ 1.600 + € 400).

Als in de maand december nog wel verrekend kan worden op bruto niveau wordt de restant vordering als volgt:

	Bruto uitk	**Fiscl ln**	**Loonheffing**	**Netto**	**Wg Premie sv**	**WgheffZvw**
Maart	€ 1.000	€ 1.000	€ 200	€ 800	€ 100	€ 80
April	€ 1.000	€ 1.000	€ 200	€ 800	€ 100	€ 80
Tv-regel	€ 2.000	€ 2.000	€ 400	€ 1.600	€ 200	€ 160
	Bruto uitk	**Fiscl ln**	**Loonheffing**	**Netto**	**Wg Premie sv**	**WgheffZvw**
December	€ 1.000					
Verrekend	€ 500					
December	€ 500	€ 500	€ 100	€ 400	€ 50	€ 40
Rest Tv-regel (*)	€ 1.500	€ 1.500	€ 300	€ 1.200	€ 150	€ 120

(*): De vordering is dan naar rato verlaagd. Zie ook de uitleg in paragraaf 6.5.2.

Als in de maand december nog wordt terugbetaald, kan worden volstaan met de betaling van € 1.200. Na 1 januari wordt dat € 1.500 (= bruto € 1.200 + loonheffing € 300).

Voorbeeld van een terugbetaling na afloop van het jaar:
Voor de terugbetaling na afloop van het kalenderjaar zijn per 2013 twee verschillende situaties te onderscheiden.
De terugbetaling gaat over een terugvordering van een periode betaald na 1 januari 2013 en een vordering van een periode die is betaald vóór 2013.

Na de jaarovergang wordt in de terugvorderingsregel de loonheffing op € 0 gezet omdat UWV de loonheffing niet meer bij de Belastingdienst kan terughalen.
De uitkeringsgerechtigde kan in de aanslagsfeer het terugbetaalde bedrag (tot 2013 + de Zvw-vergoeding (=fiscale loon)) aangeven als negatief inkomen en krijgt dan via de aanslag over dat bedrag belasting terug.
De premies werknemersverzekeringen kunnen nog wel door UWV bij de Belastingdienst worden teruggehaald. De Zvw wordt door UWV ook na de jaarovergang via de loonaangifte bij de Belastingdienst teruggehaald.

Periode betaald in 2013:

In de maand december blijkt dat over de maanden maart en april ten onrechte een uitkering is verstrekt. Dit leidt tot een terugvordering van bruto € 2.000. In december luidt de oorspronkelijke terugvorderingsregel van bruto naar netto:

	Bruto uitk	Fiscl ln	Loonheffing	Netto	Wg Premie sv	WgheffZvw
Maart	€ 1.000	€ 1.000	€ 200	€ 800	€ 100	€ 80
April	€ 1.000	€ 1.000	€ 200	€ 800	€ 100	€ 80
Tv-regel	€ 2.000	€ 2.000	€ 400	€ 1.600	€ 200	€ 160

Na de jaarovergang is de terugvorderingsregel dan:

	Bruto uitk	Fiscl ln	Loonheffing	Netto	Wg Premie sv	WgheffZvw
Tv-regel	€ 2.000	€ 2.000	€ 0	€ 2.000	€ 200	€ 160

Periode betaald vóór 2013:

Over de maanden januari tot en met juni is per maand € 1.000 bruto uitbetaald. Na inhouding van de premies werknemersverzekeringen van € 100, de loonheffing van € 200, de bijdrage Zvw van € 60 en na vergoeding van de bijdrage Zvw door UWV resulteert een netto uitkering van € 700 per maand. In de loonstaat en de loonaangifte zijn deze maanden zo per maand opgenomen en verwerkt in de polis.

	Bruto uitk	Sv-pr	Zvw-ln	Zvw-bijdr	Zvw-verg	Fiscl ln	Loonheffing	Netto
Maart	€ 1.000	€ 100	€ 900	€ 60	€ 60	€ 960	€ 200	€ 700
April	€ 1.000	€ 100	€ 900	€ 60	€ 60	€ 960	€ 200	€ 700

Na de jaarovergang luidt de terugvorderings(TV-)regel dan:

	Bruto uitk	Sv-premies	Zvw-ln	Zvw-bijdr	Zvw-verg	Fiscl loon	Loonheffing	Netto
Restant tv-regel	€ 2.000	€ 200	€ 1.800	€ 120	€ 120	€ 1.920	€ 0	€ 1.800

De totale vordering (€ 2.000 of € 1.800) van de netto betaalde uitkering plus loonheffing wordt door de uitkeringsgerechtigde na de jaarovergang terugbetaald in de maand maart van het volgende jaar. Het UWV neemt de terugbetaling op in de loonaangifte in het jaar van terugbetaling en stuurt hiervoor geen correctiebericht in (zie hiervoor hoofdstuk 6.7 Correcties op de loonaangifte).

Door deze terugbetaling van het netto ontvangen bedrag plus loonheffing betaalt de uitkeringsgerechtigde zowel de ten onrechte verstrekte uitkering en de daarover ten onrechte verstrekte vergoeding Zvw (van voor 2013) aan UWV terug. [2]

De teruggaaf van de premies werknemersverzekeringen, de werkgeversheffing Zvw (vanaf 2013) en de bijdrage Zvw (tot 2013) gaat als het ware buiten de uitkeringsgerechtigde om. UWV vermeldt in de loonaangiften, die horen bij de terugbetaalde bedragen, negatieve bedragen aan premies werknemersverzekeringen en Zvw en haalt deze premies werknemersverzekeringen en Zvw daardoor bij de Belastingdienst terug. De uitkeringsgerechtigde hoeft deze bedragen dus niet feitelijk aan UWV over te maken maar fiscaal en sv-wettelijk gezien betaalt hij deze bedragen dus wel aan UWV terug.
UWV vermeldt in de negatieve loonaangiften ook de bedragen aan negatief sv-loon en negatief fiscaal loon. Het negatief fiscaal loon kan de uitkeringsgerechtigde in zijn aangifte inkomstenbelasting opgeven. Hij zal daardoor over het negatieve loon belasting terugkrijgen (of op de aanslag minder belasting hoeven betalen dan zonder het negatieve loon het geval zou zijn geweest).

6.5.2 Samenvatting terugvordering uitkering

De werkwijze bij het vaststellen van een terugvordering en de incassering daarvan kan in 4 stappen worden samengevat. Deze stappen zijn:

Stap 1: Bepaal de terugvorderingsregel
De terugvorderingsregel wordt bepaald door van elkaar af te trekken wat is betaald (van bruto naar netto) en waar recht op bestond (van bruto naar netto).
De componenten van de terugvorderingsregel zijn:
Bruto, sv-loon, premies werknemersverzekeringen (werknemersdeel), Zvw-loon, werkgeversheffing Zvw (vanaf 2013), Zvw-bijdrage (tot 2013), Zvw-vergoeding (tot 2013), fiscaal loon, loonheffing, netto.
In werkelijkheid zijn er nog meer componenten, omdat ook de werkgeversdelen van de premies werknemersverzekeringen en de daarbij behorende premielonen moeten worden bepaald. Deze componenten blijven (voor de inzichtelijkheid) hier verder buiten beschouwing.

Stap 2: Verrekening binnen en buiten het jaar
Het verrekende bruto bedrag wordt afgetrokken van het bruto terugvorderingsbedrag.
De periodiek verrekende bedragen komen in mindering op de bruto nog te betalen uitkering en vervolgens worden over het verminderde bruto uitkeringsbedrag de premies werknemersverzekeringen, de werkgeversheffing en de loonheffing berekend.

Als na het beëindigen van de verrekening nog niet de gehele terugvordering is voldaan dan is alleen het restant bruto terugvorderingsbedrag bekend en moeten daarbij de resterende componenten van de terugvorderingsregel worden bepaald. Dit kan door de componenten van de oorspronkelijke terugvorderingsregel te vermenigvuldigen met de factor:

$$\frac{\text{restant bruto terugvorderingsbedrag}}{\text{oorspronkelijk bruto terugvorderingsbedrag}}$$

Stap 3: Terugbetaling binnen het fiscale jaar na beëindiging van betaling van de uitkering
De terugbetaalde bedragen worden omgerekend naar een negatief bruto door alle componenten van de terugvorderingsregel of de restantterugvorderingsregel te vermenigvuldigen met de factor:

(Negatief) terugbetaald bedrag
netto (restant)terugvorderingsbedrag

Voor de terugbetaalde bedragen wordt een negatieve loonaangifte gedaan.
De terugbetaalde bedragen (van netto naar bruto) worden in mindering gebracht op de terugvorderingsregel of restant terugvorderingsregel.

Stap 4: Terugbetaling buiten het fiscale jaar na beëindiging van betaling van de uitkering
In de terugvorderingsregel of de restantterugvorderingsregel wordt de loonheffing op nul gezet, omdat buiten het jaar de loonheffing niet meer door UWV bij de Belastingdienst terug is te halen. Vervolgens ontstaat een nieuw terug te betalen bedrag en een nieuwe terugvorderingsregel. Het nieuwe terug te betalen bedrag is gelijk aan het netto bedrag van de terugvorderingsregel of de restantterugvorderingsregel plus de loonheffing.
Voor vorderingen van betalingen vóór 2013 is dit gelijk aan het bruto bedrag van de terugvorderingsregel min eventueel de premies werknemersverzekeringen (van vóór 2009), min de Zvw-bijdrage plus de Zvw-vergoeding. [3]

De terugbetaalde bedragen worden omgerekend van een negatief netto naar een negatief bruto door alle componenten van de na de jaarovergang aangepaste terugvorderingsregel te vermenigvuldigen met de factor:

(negatief)terugbetaald bedrag
netto na de jaarovergang resterend terugvorderingsbedrag

Voor de terugbetaalde bedragen wordt een negatieve loonaangifte gedaan. De terugbetaalde bedragen (van netto naar bruto) worden in mindering gebracht op de terugvorderingsregel of restant terugvorderingsregel.
De uitkeringsgerechtigde kan voor de buiten het kalenderjaar terugbetaalde bedragen in zijn aangifte inkomstenbelasting een bedrag aan negatief fiscaal loon opvoeren. Dit negatieve bedrag staat als negatief fiscaal loon op de jaaropgaaf die hij van UWV heeft gekregen, als hij in dat jaar van UWV geen uitkering heeft gekregen. Heeft hij in dat jaar wel een uitkering gekregen, dan zal het negatieve fiscaal loon gesaldeerd zijn met het positieve fiscaal loon, waardoor het fiscaal loon op de jaaropgaaf lager is dan de uitkering, die daadwerkelijk door UWV in dat jaar is verstrekt.

6.5.3 Matigen vordering

6.5.3.1 Algemeen
In de praktijk blijkt er regelmatig onduidelijkheid te bestaan over de bruto netto aspecten rond terug- en invordering van ten onrechte verstrekte uitkeringen. Het wordt soms als onrechtvaardig of moeilijk uitlegbaar ervaren dat uitkeringsgerechtigden meer moeten terugbetalen dan zij daadwerkelijk netto in handen hebben gekregen. Hoofdregel is dat voor betalingen vanaf 2013 de bruto uitkering wordt teruggevorderd en voor betalingen van vóór 2013 de bruto uitkering plus zvw-vergoeding wordt teruggevorderd. Zoals hiervoor is aangegeven kan de uitkeringsgerechtigde volstaan met betaling van het netto bedrag als binnen hetzelfde jaar wordt terugbetaald over een betaling in dat jaar.

In bepaalde gevallen zou UWV aan het einde of na afloop van het jaar kunnen besluiten om de vordering op de uitkeringsgerechtigde te matigen. Hiermee is bedoeld de beslissing dat de

uitkeringsgerechtigde een lager bedrag hoeft terug te betalen dan het bruto bedrag dat hij eigenlijk zou moeten terugbetalen.

Voor de uitkeringsgerechtigde betekent matiging van de vordering dat per saldo een lager bedrag dan het gematigde bedrag tot zijn last komt.
Het gematigde bedrag dat de uitkeringsgerechtigde terugbetaalt, is namelijk voor hem negatief loon in het jaar van terugbetaling. Hij zal door die terugbetaling dus van de Belastingdienst nog een bedrag aan loonbelasting en premie volksverzekeringen terug krijgen.

Voor UWV betekent matiging van de vordering dat UWV niet alleen het buiten invordering gelaten uitkeringsbedrag moet afboeken, maar ook de sv-premies (werkgeversgedeelten) en de Zvw die bij dat bedrag horen.

6.5.3.2 Nieuwsbrief FA-Operationeel d.d. 27 december 2007

In deze nieuwsbrief over klantgericht bruteren is vermeld dat in bepaalde situaties "de loonheffing op verzoek van de klant buiten incasso wordt gesteld". Dit is een vorm van matiging van de terugvordering. Deze gedragslijn gold voor het jaar 2007.

Achteraf is gebleken dat er bij het formuleren van deze gedragslijn onvoldoende zicht bestond op de vraag wat matiging precies voor de uitkeringsgerechtigde en UWV betekent (zie paragraaf 6.5.3.1.). Ook kwam de vraag op of het binnen de gegeven wettelijke kaders voor UWV wel mogelijk is om een algemene gedragslijn van deze strekking vast te stellen. Verder was niet erg duidelijk in welke situaties wel en in welke situaties niet zou moeten overgegaan tot afboeking/matiging.

Inmiddels is duidelijk dat een handelwijze uit de nieuwsbrief ook meestal niet nodig is. Als UWV de situatie juist kwalificeert, heeft de uitkeringsgerechtigde in een aantal van de in de nieuwsbrief beschreven situaties geen last van de problematiek. Het gaat dan om de volgende situaties:

- De vordering is binnen het jaar terugbetaald, maar wordt pas getraceerd en/of verwerkt buiten het kalenderjaar. In die situatie blijft er toch sprake van een terugbetaling binnen hetzelfde jaar. Betrokkene kan volstaan met terugbetaling van het netto bedrag.
- Er is geen sprake van een vordering want de betaalde uitkering is niet genoten. In beginsel is een betaalde uitkering (ook als de uitkering ten onrechte is betaald) genoten en dienen hierover loonheffingen te worden betaald.

In een arrest van de Hoge Raad (BNB 1989/120) is hierop echter een uitzondering gemaakt. Vertaald naar de uitkeringssituatie komt dit arrest er op neer dat een ten onrechte betaalde uitkering kan worden aangemerkt als **niet** genoten als:

- de uitkeringsgerechtigde binnen redelijke termijn na ontvangst van het bedrag aan UWV heeft aangegeven dat hij het ten onrechte ontvangen bedrag niet wil behouden, én
- hij het bedrag dat hij netto heeft ontvangen direct nadat UWV dit van hem terugvordert, daadwerkelijk **ineens** terugbetaalt.

> **Let op:** er moet aan beide voorwaarden zijn voldaan. In onderstaande verdieping worden deze voorwaarden uitgewerkt.

Om deze reden en de in paragraaf 6.5.3.3 genoemde mogelijkheden om de nadelen waar de nieuwsbrief op doelt weg te nemen, is de in de nieuwsbrief vermelde algemene gedragslijn heroverwogen en verlaten.

Verdieping voorwaarden.⊞⊟

Slechts in een beperkt aantal uitzonderingsgevallen zou er nog reden kunnen zijn om de vordering te matigen tot het netto bedrag. Het moet dan gaan om gevallen, waarin door zeer uitzonderlijke omstandigheden, niet van de uitkeringsgerechtigde gevergd kan worden dat hij de stappen neemt als hieronder bedoeld in paragraaf 6.5.3.3. Dit zal vermoedelijk maar zelden het geval zijn en de uitzonderlijke omstandigheden zullen dan waarschijnlijk vooral zitten in privé-omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde.

6.5.3.3 Nadelen bij terugbetaling uitkering en mogelijke oplossingen

Als de uitkeringsgerechtigde de uitkering moet terugbetalen ontstaan op het vlak van de loonheffingen geen nadelige of voordelige effecten als de uitkering in het hetzelfde jaar wordt verrekend of terugbetaald. De uitkeringsgerechtigde kan dan volstaan met terugbetaling van het netto bedrag.

Dit kan anders liggen als de ten onrechte betaalde uitkering wordt verrekend of terugbetaald in een ander jaar.

Liquiditeitsnadeel

In de eerste plaats kan er zich een liquiditeitsnadeel voordoen omdat de uitkeringsgerechtigde het netto bedrag van de uitkering **plus** de loonheffing moet terugbetalen terwijl hij slechts het netto bedrag in handen heeft gekregen. De loonheffing krijgt hij pas (ruim) na afloop van het jaar van terugbetaling terug nadat zijn aangifte inkomstenbelasting is vastgesteld. Dit liquiditeitsnadeel doet zich overigens niet voor als de uitkering via verrekening wordt voldaan.

Vanaf 1 januari 2009 is het mogelijk om het liquiditeitsnadeel te laten wegnemen. Vanaf die datum is het mogelijk om bij de Belastingdienst een voorlopige teruggaaf aan te vragen voor de in het nieuwe jaar terug te betalen uitkeringen. Met deze voorlopige teruggaaf kan worden bereikt dat de belastingteruggaaf over het negatieve loon (dat ontstaat door de terugbetaling van de uitkering) al gedurende het jaar van terugbetaling maandelijks aan de uitkeringsgerechtigde wordt uitgekeerd door de Belastingdienst.
Tot 1 januari 2009 was de voorlopige teruggaaf alleen mogelijk voor bepaalde aftrekposten (zoals voor de hypotheekrenteaftrek voor de eigen woning). Vanaf 1 januari 2009 kan de voorlopige teruggaaf verleend worden voor alle aftrekposten en ook voor negatief loon.

Belastingnadeel

In de tweede plaats kan zich een financieel nadeel voordoen als de tarieven voor de loonheffingen in het jaar van terugbetaling of verrekening voor de uitkeringsgerechtigde lager zijn dan in het jaar van onterechte verstrekking van de uitkering. Hierna heet dit het belastingnadeel.

De uitkeringsgerechtigde kan het belastingnadeel door de Belastingdienst laten wegnemen door een beroep te doen op punt 3 van het besluit van de staatssecretaris van Financiën d.d. 5 juli 2001, CPP 2001/599M (zie bijlage). In dit besluit is met toepassing van de hardheidsclausule van de Algemene Wet inzake de Rijksbelastingen artikel 63 een regeling getroffen voor de situatie dat de ten onrechte ontvangen looninkomsten **niet te kwader trouw** zijn verkregen. Vertaald naar de uitkeringsituatie komt deze regeling erop neer dat de Belastingdienst ervan uit kan gaan dat de ten onrechte ontvangen looninkomsten niet zijn genoten in het jaar van uitbetaling, als de uitkeringsgerechtigde aantoont dat hij de ten onrechte ontvangen uitkering in een later jaar

volledig heeft terugbetaald én hij in het jaar van terugbetaling geen aftrek op zijn inkomen pleegt voor de terugbetaalde bedragen.

Onder volledige terugbetaling moet in dit verband worden verstaan terugbetaling van het bruto bedrag of (voor de vordering van de betaling vóór 2013) het bruto bedrag plus de vergoeding Zvw min de Awf-premie (sinds 2009 nihil) min de bijdrage Zvw. Dit is gelijk aan het netto bedrag plus loonheffing.

Als slechts een gedeelte van de ten onrechte betaalde uitkering wordt teruggevorderd dan kan het bovenstaande worden toegepast op het deel dat wordt teruggevorderd en terugbetaald.

Een op basis van dit besluit naar beneden toe bijgesteld inkomen over het jaar waarin de ten onrechte verstrekte uitkeringen werden uitbetaald, werkt door naar de toepassing van (ondermeer) de zorgtoeslag, huurtoeslag en andere inkomensafhankelijke regelingen voor dat jaar.

Andere financiële nadelen
Het is denkbaar dat door het ten onrechte verstrekken van een uitkering en het terugbetalen daarvan nog andere financiële nadelen ontstaan, die niet of niet helemaal kunnen worden weggenomen op de hierboven vermelde wijze.
Als de ten onrechte verstrekking van de uitkering komt door een fout van UWV dan is UWV mogelijk aansprakelijk voor deze schade. In die situaties kan de uitkeringsgerechtigde een schadeclaim indienen bij UWV. De uitkeringsgerechtigde moet bij deze schadeclaim aangeven wat voor schade hij lijdt en waarom UWV daarvoor aansprakelijk is. Verder moet hij daarbij een duidelijke specificatie voegen van de omvang van de schade.
Dergelijke schadeclaims worden behandeld op de claimafdelingen, zonodig in samenspraak met de decentrale of centrale afdeling Bezwaar en Beroep.

6.5.3.4 Samenvatting en stroomschema

De hierboven beschreven werkwijze rondom om het terugbetalen van uitkeringen kan puntsgewijs als volgt worden samengevat:

- De uitkeringsgerechtigde geniet vanaf 2013 de bruto uitkering en over de betalingen tot 2013 de bruto uitkering plus de vergoeding Zvw.
- Als ten onrechte is betaald, wordt daarom de bruto uitkering en over betalingen tot 2013 de bruto uitkering plus vergoeding Zvw teruggevorderd.
- Als wordt verrekend dan wordt de teruggevorderde bruto uitkering verrekend met de nieuw te betalen bruto uitkering.
- Als wordt terugbetaald in hetzelfde jaar als het jaar waarin de ten onrechte betaalde uitkering is genoten, dan kan de uitkeringsgerechtigde volstaan met terugbetaling van het netto bedrag.
- Als wordt terugbetaald in een later jaar dan moet een bedrag gelijk aan het netto bedrag plus de loonheffing worden terugbetaald.
  In die situatie kan de uitkeringsgerechtigde:
  - een eventueel liquiditeitsnadeel ondervangen door het aanvragen van een voorlopige teruggaaf, en
  - een eventueel belastingnadeel ondervangen door bij de Belastingdienst een beroep te doen op het besluit d.d. 5 juli 2001 CPP/2001/599M, mits hij te goeder trouw is, en
  - voor eventuele overig financieel nadeel een schadeclaim indienen bij UWV, mits goed onderbouwd en gespecificeerd.

- In bepaalde situaties is de ten onrechte betaalde uitkering **niet** genoten. De uitkeringsgerechtigde hoeft dan alleen het netto door hem ontvangen bedrag terug te betalen. Dit geldt ook als in de tussentijd de jaargrens wordt overschreden.
- Matiging van de vordering tot een bedrag gelijk aan het netto ontvangen bedrag is gelet op het voorgaande niet nodig. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zou matiging op zijn plaats zijn.

Het bovenstaande is samengevat in een stroomschema: stroomschema (tot 2013) en stroomschema (vanaf 2013). Aan de hand hiervan kan vlot worden bepaald welke situatie aan de orde is en hoe deze financieel en in de loonaangifte afgehandeld moet worden.

Meer informatie
Een uitgebreide uiteenzetting over het terugvorderen van uitkeringen betaald tot 2013 vindt je in het document genaamd "Bijlage 5, versie 3.0 Terugvorderen en verrekening en/of terugbetaling van terugvorderingen vanaf 2006." Door de wijzigingen van het inwerkingtreden van de Wet uniformering loonbegrip moet dit document nog geactualiseerd worden.
In de notitie 'versie 3 rapport bruto en netto problematiek bij terug- en invordering (na besluit nieuwsbrief' wordt de problematiek rondom het terugbetalen binnen en buiten het jaar uitvoerig beschreven.
Deze documenten zijn beschikbaar bij Beleid VFV.

6.5.4 Terugbetaling werkgevers- en instantiebetaling

Het kan ook voorkomen dat werkgevers- of instantiebetalingen onverschuldigd betaald blijken te zijn. De werkwijze is beschreven in het handboek wet en regelgeving invorderen.